

Tjänsteutlåtande

Skolförvaltningen

Dnr SKOL15 2018/0263

Datum 2018-11-06

Till Skolnämnden

Österåkers modellen - Att möta olikheter, rätt stöd i rätt tid för alla elever

Sammanfattning

Pedagogcentrum fick i augusti 2018 uppdraget att ta fram modellen ”att möta olikheter”. Modellen ska ge ökade kunskaper gällande olika funktionsvariationer som på olika sätt kan hindra barn eller elever från att lyckas och må bra i förskolan och skolan. Genom att se på både sociala, pedagogiska och fysiska lärmiljöer har Pedagogcentrum sammanställt en verktygslåda och vägledning för förskolor och skolor att ta del utav.

Beslutsförslag

Skolnämndens beslut

1. Skolnämnden mottager Skolförvaltningens återrapportering kring uppdraget att ta fram modellen ”att möta olikheter”.
2. Skolnämnden godkänner implementeringen av modellen som beskrivs i Skolförvaltningens tjänsteutlåtande SKOL15 2018/0263.
3. Skolnämnden ger Skolförvaltningen i uppdrag att fortsätta kartläggningsarbetet om vilka lokala behov som råder, återrapportering kring kartläggningsarbetet samt modellens implementering sker senast i maj 2019.

Bakgrund

I Österåker såväl som nationellt ökar behovet gällande kunskap om diagnoser och funktionsvariationer. Många elever har svårt att trivas och uppnå målen i skolans läroplan. Samhället utvecklas och nya krav ställs på hur vi arbetar i skolan och främst i att se alla olikheter och möta alla elever i klassrummet på ett bra sätt. Tillgänglighetsarbetet gynnar alla elever eftersom ökad arbetsro och variation i undervisningen är viktigt för alla barn och elever.

Att möta olikheter (AMO) har sin grund i specialpedagogiska skolmyndighetens material om tillgänglig lärmiljö (värderingsverktyget för tillgänglig utbildning och DATE). Kunskaper om modellen ska finnas i alla kommunens verksamheter och stort fokus bör ligga på första årets implementering (2019). Pedagogcentrum ser följande insatser som möjliga under 2019: ökat kursutbud, kartläggning skollokaler utifrån ett verksamhetsperspektiv, föreläsningar inom neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, specialpedagogisk handledning och stöd, möjlighet att låna utrustning/hjälpmedel, webbutbildningar och stöd inom IT. I modellen ingår även samarbete med externa aktörer som kan bidra med kunskap och hjälpmedel. Till modellen kopplas en referensgrupp och ett flertal arbetsgrupper som leds av Pedagogcentrum och som utgår ifrån Österåkers lokala möjligheter och förutsättningar.

Tjänsteutlåtande

Förvaltningens slutsatser

Att möta olikheter (AMO) ska ge vägledning i hur fortbildning kan användas samt vilka verktyg och metoder som finns tillgängliga för verksamheterna att ta del utav. Modellen ska ge Österåkers pedagoger en god grund och ett gott stöd i sitt arbete. Genom att ge rätt stöd i rätt tid till alla elever ger vi alla möjlighet, att oavsett behov, nå en ökad måluppfyllelse. Vilket i sin tur öppnar vägar för ett livslångt lärande.

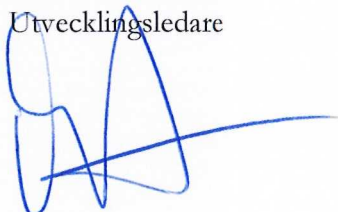
De kommande åren 2020 och 2021 bör fortsatta satsningar göras för att kunskap och förhållningssätt ska genomsyra verksamheterna och på detta sätt ge alla elever en bra resa genom skolan genom ökad måluppfyllelse och välmående. Särskild vikt bör ligga i arbetet med barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF). För att utreda fortsatt behov i Österåkers kommun behövs ett kartläggningsarbete ske under våren 2019.

Bilagor

1. Att möta olikheter (AMO) --2018-11-17

Staffan Erlandsson
Skoldirektör

Martin Andersson
Utvecklingsledare

Expedieras

- Produktionsstyrelsen
- Akten

Att möta olikheter (AMO)

Finns det något hinder som kommer att försvåra skolgången så ska vägar och stigar för att komma runt hindren tidigt ritas in i elevens väg mot framgång

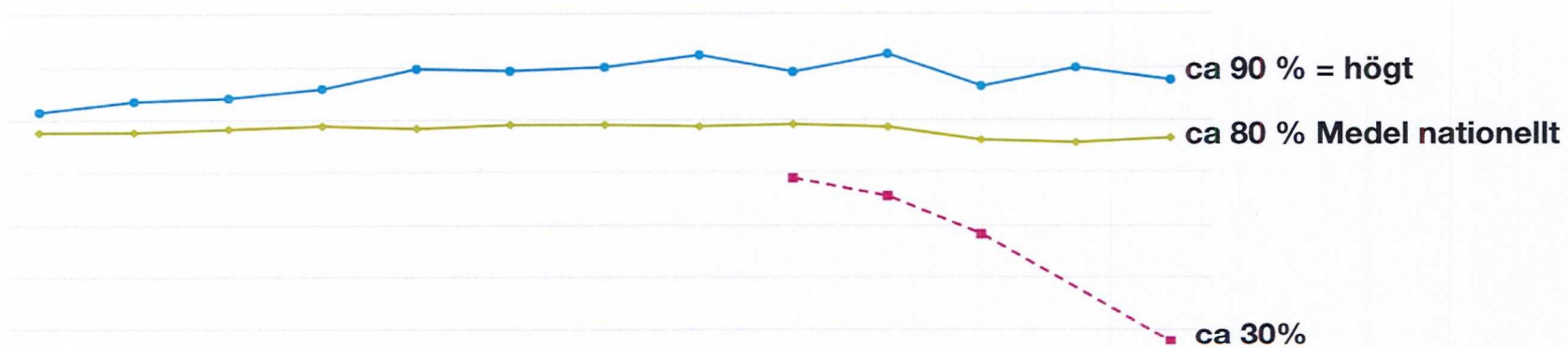

Områden för behandling/kartläggning

- Läs och skriv tidiga åtgärder
- Screening och uppföljning från Åk I alla elever
- Gemensam Begreppskarta
- Bygg och planering ur ett elevperspektiv
- Tillgänglig lärmiljö
- Elevhälsans arbete
- Specialpedagogiska insatser centralt
- Överlämningar mellan stadier och mellan förskola till förskoleklass
- Generella och specifika stödstrukturer
- Nätverksledare som lärpsridare
- Ämnesdidaktik
- Undervisningsskicklighet
- Ledarskapet

Långsiktigt arbete i den vanliga skolan med måluppfyllelse och undervisning i fokus

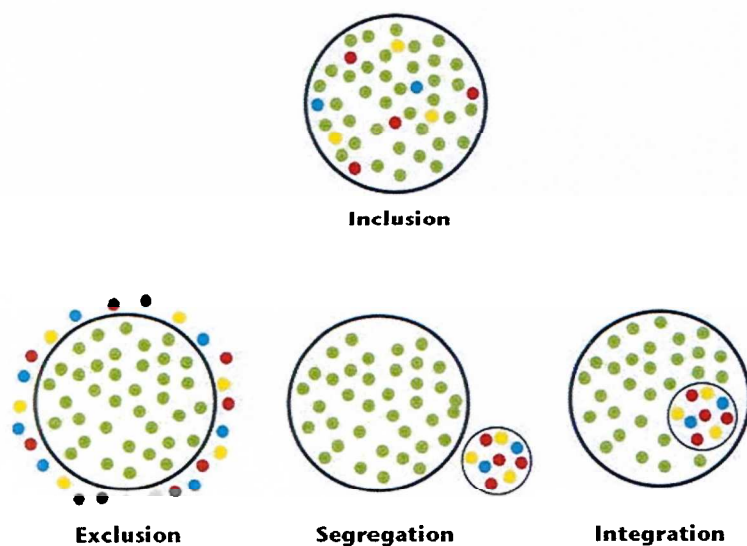
Bilden visar resultat i % behörighet till vidare studier (måluppfyllelse åk 9) skillnaden mellan skolor är stor och det finns en stor anledning till att satsa på att alla elever ska lyckas för en lyckad framtid.

Att möta olikheter

Resursskolor och tilläggsbelopp

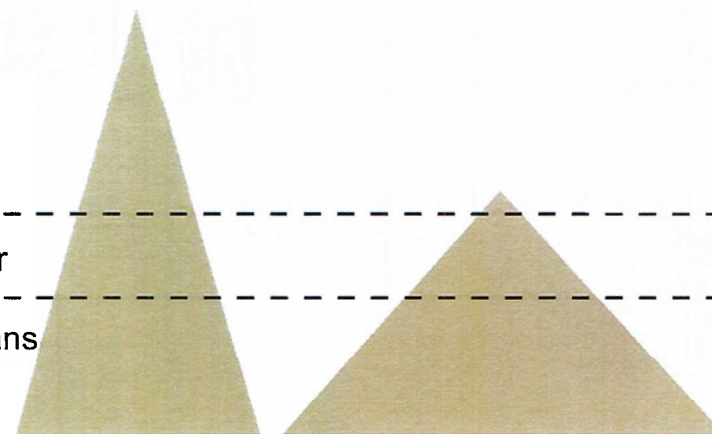
Vi behöver bredda basen och få med eleverna i tid.

Särskilt stöd

Extra anpassningar

Ledning och stimulans
- tillgänglig lärmiljö

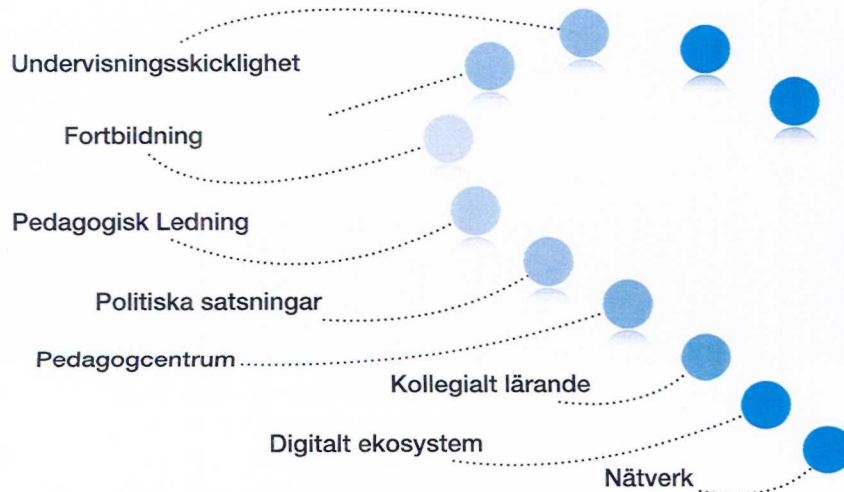
Att möta olikheter

Grunden är en skola för alla elever. I mitten har vi skolans grundutformning som bygger på en skola där undervisningen är i fokus. En skola byggd på vetenskaplig grund med forskning och studier om hälsa och välmående samt hög måluppfyllelse och tillgänglighet för alla elever. Måluppfyllelse är en konsekvens av trygghet, delaktighet, gott bemötande, goda sociala sammanhang och bra undervisning. Elever har dock olika förutsättningar. Genom att eleven ges möjlighet att via stigar hitta sin väg runt hinder kommer möjlighet till välmående och goda resultat öka. En viktig grundförutsättning är en tillgänglig lärmiljö ur fysisk, social, pedagogisk perspektiv. Modellen ska också förtydliga vikten av tidiga insatser.

Ett batteri av verktyg för alla

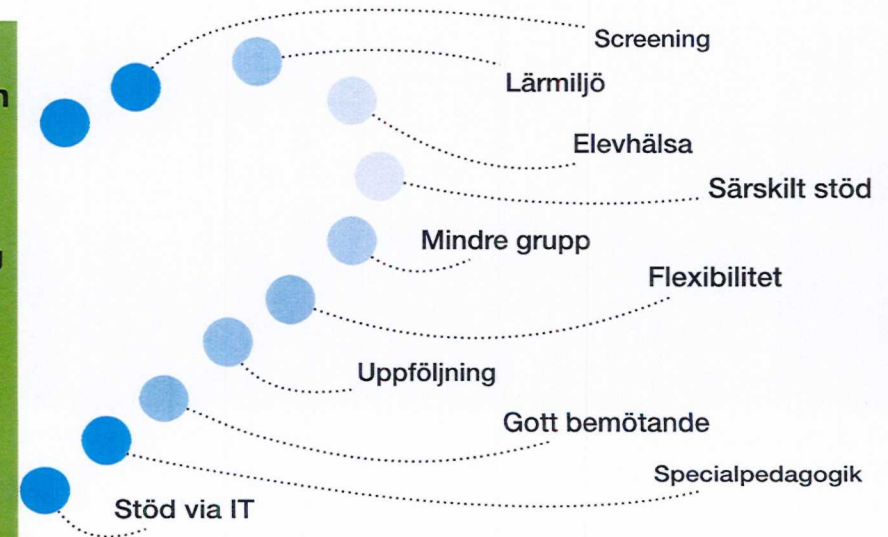
För pedagoger

Kärnan i skolan är den ordinarie undervisningen

- Formativ bedömning
- Gott Bemötande
- Differentierad undervisning
- Undervisningsskicklighet
- Snabb återkoppling
- Digitalt ekosystem
- 21 century skills
- Rörelse

För barn och elever

Måluppfyllelse goda resultat, behörighet till vidare studier

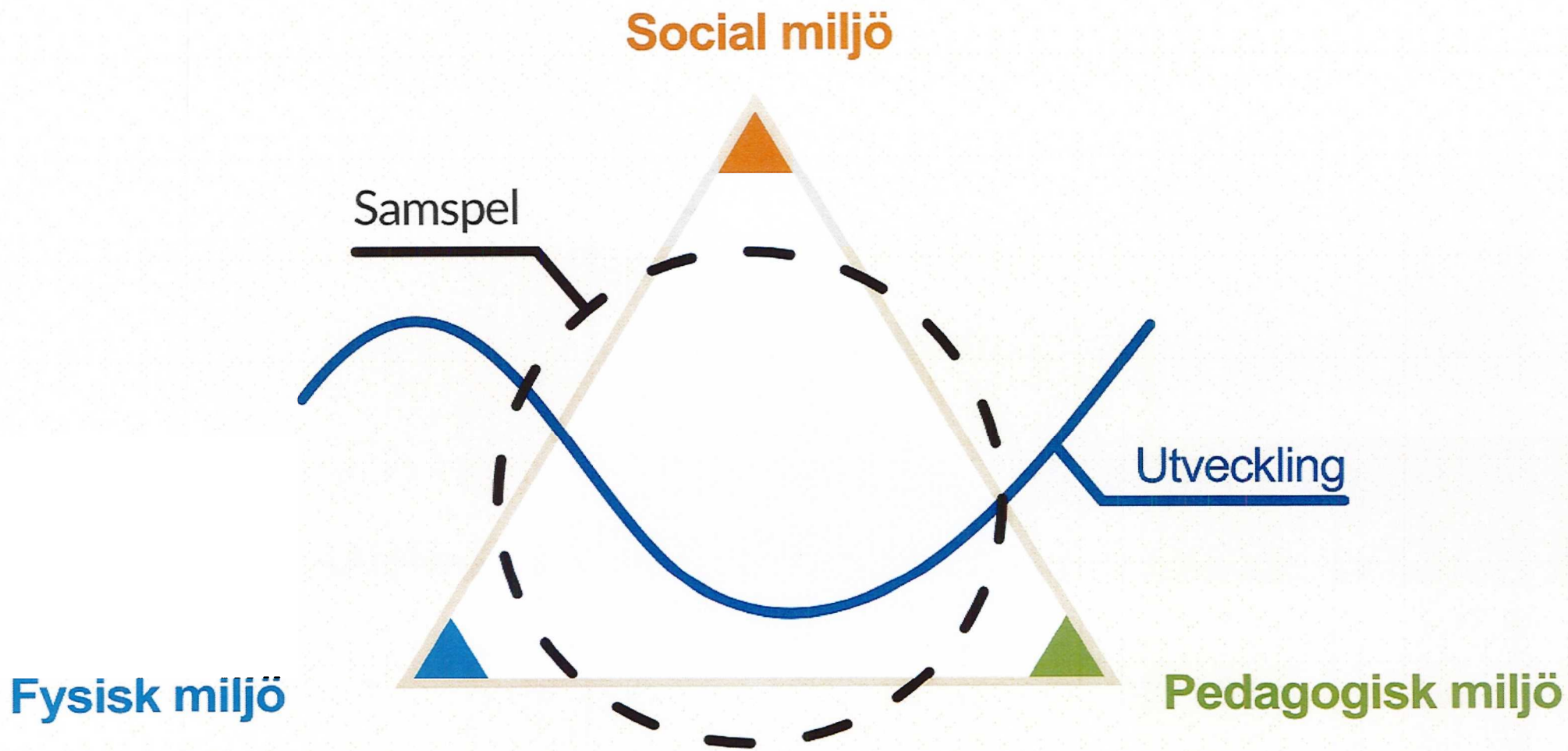
Skolverket

Allmänna råd för arbete med extra anpassningar, särskilt stöd, åtgärdsprogram

Hur ser processen ut på varje skola?

Förutsättningar för lärande

Ansvar/Ledarskap

Skollagen Elevhälsa Styrdokument Modersmål Barnkonvention Språk och kommunikation

Historia,
Nuläge
framtid

Sociala Indikatorer

- Delaktighet
- Jämställdhet
- Demokrati
- Mångfald

-
- Övergångar
  - Raster
  - Hela skoldagen
  - Relationer
  - Kompisar
  - Resurspersoner
  - Läroplan kapitel 1

Pedagogiska Indikatorer

- Arbetslag
- Undervisning och stödstrukturer
- Elevhälsa
- Lärsituationer
- Olika sätt att lära
- Lärverktyg
- IT i lärandet
- Hjälpmedel

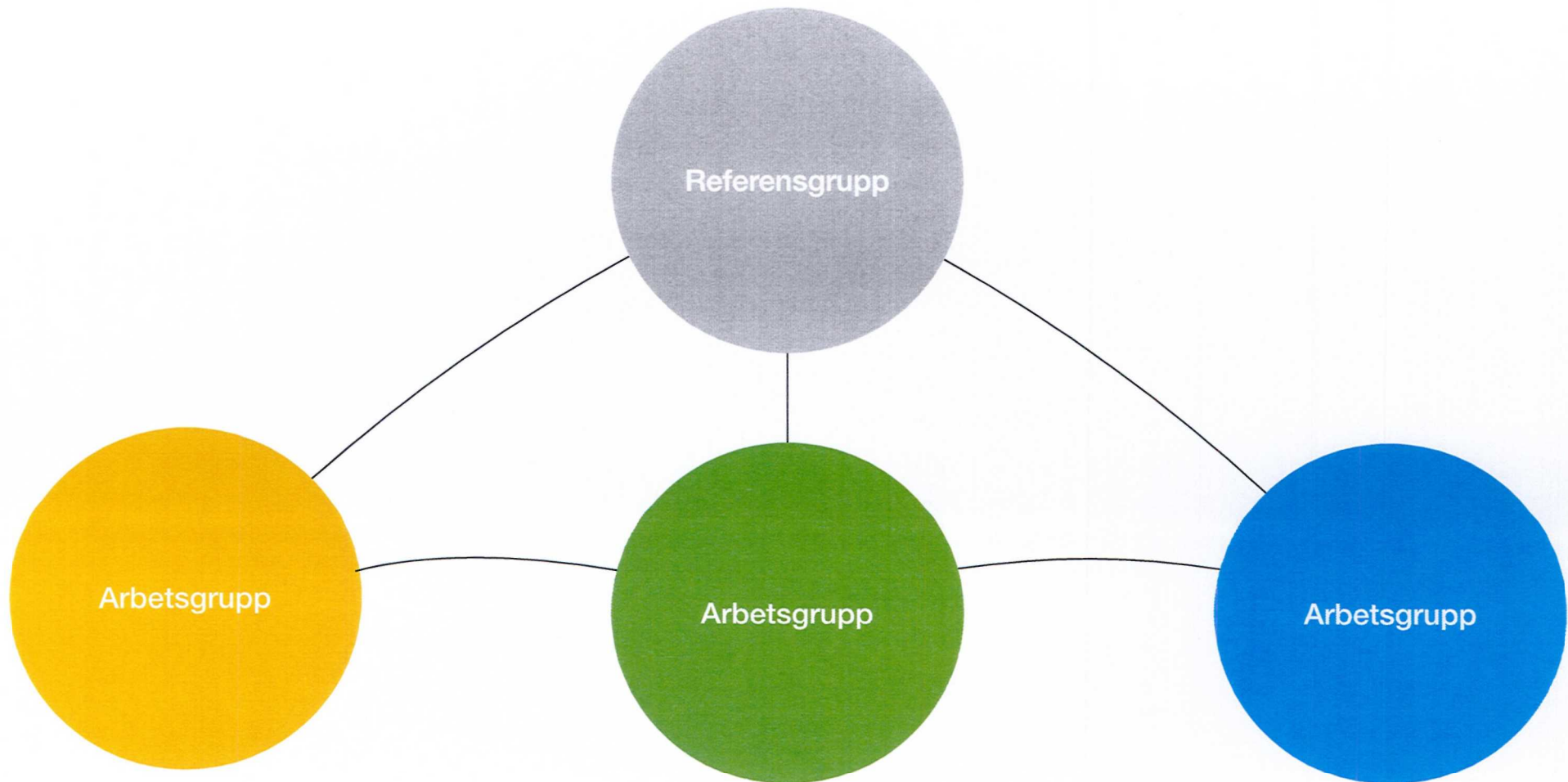
-
- Undervisningen
  - Kunskaper om (NPF)
  - Relationer
  - Tidiga åtgärder
  - Skoldatateket
  - Specialpedagogik
  - Pedagogösteråker

Fysiska Indikatorer

- Rum för lärande
- Auditiv miljö
- Visuell miljö
- Luftmiljö
- Utemiljö

-
- Ombyggnation/Nybyggnation
  - Anpassningar lokaler
  - Utemiljö
  - Kartläggning
  - Prioriteringslista
  - Verksamhetsperspektiv

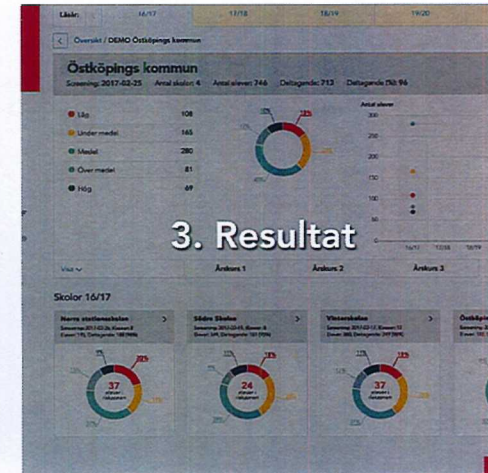
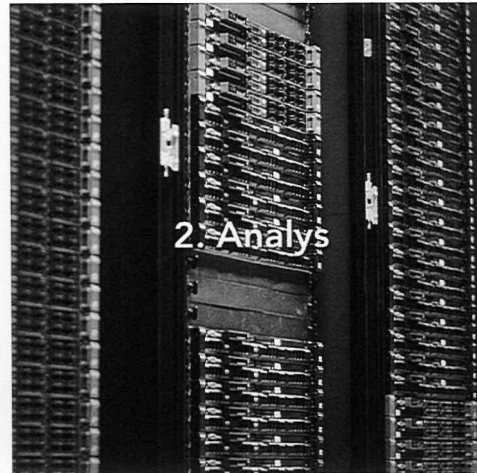
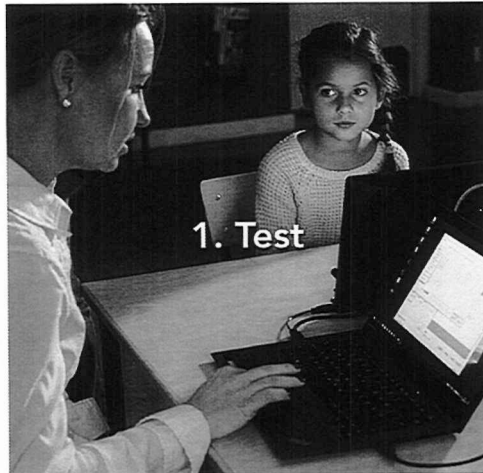
Att möta olikheter

<https://www.elevhalsan.se/kursguiden/preventiva-inkluderande-losningar-pil-2.htm>

Preventiva Inkluderande lösningar (PIL)

Mäta och följa upp i SKA arbetet

Fast rubrik i SKA arbetet - Hur jobbar vi med att möta olikheter

Förslag på insatser att satsa på framåt

Pilskolor (magelungen utvalda skolor)

Spsms material

Undervisningens betydelse

Lexplore (tidig screening)

Nätverksledare (lärspridare)

Pedagogcentrums arbete

Elevhälsans kompetenser

Närvaroteam

Lokalfrågorna ur verksamhetsperspektiv